Motion

1984/85:590

Knut Wachtmeister

Användningen av medel i uppskrivningsfond

Enligt aktiebolagslagen 11:4 heter det: "Utan hinder av vad i 15 § fjärde stycket bokföringslagen (1976:125) föreskrives om användningen av belopp, varmed värdet av där avsedd anläggningstillgång uppskrives, får sådant belopp utnyttjas även till fondemission eller avsättning till en uppskrivningsfond, vilken får tagas i anspråk endast för ändamål som avses i nämnda lagrum i bokföringslagen eller för fondemission."

Belopp som avsatts till uppskrivningsfond får således endast användas till erforderlig nedskrivning av värdet på andra anläggningstillgångar eller till fondemission. Motivet till denna bestämmelse är att man inte skall kunna göra uppskrivning av tillgångar och använda uppskrivningsbeloppet till aktieutdelning.

Denna nuvarande lagstiftning kan medföra en del praktiska problem som här skall redovisas och ganska enkelt kan åtgärdas med en smärre ändring i lagen.

Även solida företag kan tillfälligt drabbas av lönsamhetsproblem. Efter den kraftiga svenska devalveringen 1982 hamnade många små aktiebolag i likvidationssituationer när deras mer eller mindre påtvingade utlandslån skulle omräknas till balansdagens valutakurs. Även en strukturomvandling kan innebära ett par års förluster som också försätter bolaget i den situationen att kontrollbalansräkning skall upprättas.

Om bolaget exempelvis äger en fastighet vars verkliga värde vida överstiger det bokförda värdet, kan man gång på gång upprätta kontrollbalansräkning och konstatera, att likvidationsplikt inte föreligger. Ett sådant förfarande är omständligt och inte alls tilltalande att visa i den offentliga årsredovisningen.

Om bokförda värdet understiger taxeringsvärdet kan uppskrivning ske till taxeringsvärdet. Erforderlig nedskrivning av andra anläggningstillgångar förutsätts inte föreligga. Uppskrivningsbeloppet måste då användas antingen till fondemission eller till avsättning till uppskrivningsfond (som då bara kan användas till fondemission). Under rubriken eget kapital står de balanserade förlusterna kvar i balansräkningen och det bundna egna kapitalet har ökat med uppskrivningsfonden.

För att få bort de balanserade förlusterna ur balansräkningen måste enligt nu gällande lagstiftning följande ske:

1. Uppskrivning och avsättning till uppskrivningsfond.
2. Uppskrivningsfonden används till höjning av aktiekapitalet genom fondemission (uppskrivna medel kan också direkt användas till fondemission).

3. Aktiekapitalet nedsätts igen genom kvittning av de balanserade förlusterna.

Detta förfarande är krångligt, byråkratiskt och onödigt kostsamt för bolaget. För att undvika detta fordras blott den lilla ändringen i aktiebolagslagen att belopp avsatt till uppskrivningsfond även får användas till "kvittning" mot balanserade förluster.

Jag föreslår att en sådan ändring sker och att vederbörande utskott utformar erforderlig lagtext.

Med stöd av vad ovan anförts hemställs

att riksdagen beslutar om en sådan ändring i aktiebolagslagens regler om användning av uppskrivningsfond som angetts i motionen.

Stockholm den 15 januari 1985

KNUT WACHTMEISTER (m)